

Volgens de dienstregeling had de Norwegian Prima al weg moeten zijn op het moment dat de Harmony of the Seas arriveerde, maar de een was te vroeg, of de ander te laat. In ieder geval hebben de twee schepen vanmiddag op hetzelfde moment aangelegd bij de pier van Willemstad.

Ik loop al een tijdje heen en weer over de wandelpromenade, vastbesloten om niets van het ontschepingsspektakel te missen. Meer dan tienduizend toeristen zullen er zo meteen tegelijkertijd aan wal gezet worden, een moeilijk te bevatten aantal.

Het 5 O’Clock Somewhere Café, schuin tegenover de pier, zal de eerste klappen van de invasie moeten opvangen. Het is een houten, open gebouwtje met een grote bar in het midden, waarachter momenteel alleen een stuk of tien barkeepers in stilte glazen staan te spoelen. Ze zijn jong en gespierd en dragen strakke groene shirts, wat de indruk versterkt dat ze paraat staan voor een militaire operatie.

Het is kokendheet op de kade en er is nog geen beweging te zien op de cruiseschepen, behalve, hoog boven op de Norwegian Prima, een enorme, traag wapperende vlag, die er overigens niet erg Noors uit ziet: geel met lichtblauw en rood, de scheepsvlag van de Bahama’s, lees ik later in een brochure. Ik bekijk de vlag een tijdje, en dan de merkwaardige ronde achtersteven van het schip, en de wirwar van gekleurde buizen die langs minstens vijf dekken naar beneden slingeren – glij-

banen? – en als er dan nog steeds niks is gebeurd besluit ik om de ontscheping verder maar in de schaduw van de bar af te wachten.

‘Het duurt altijd even voor ze aan land komen,’ zegt de barman als ik ben gaan zitten. ‘Er is de laatste tijd regelmatig gedoe met de douane. Als ze klaar zijn merk je het vanzelf, want veel passagiers komen hier een *awa di lamunchi* halen.’

Ik ben de eerste klant, mijn gedeelte van de bar wordt nog eens extra schoongeveegd, en ter ere van mijn komst wordt ook de muziek aangezet: ‘Sunshine Reggae’, op een volume dat verdere conversatie moeilijk maakt. Hoog in de nok van de bar draaien een paar grote, trage ventilatoren, maar die hebben weinig effect, en van de beroemde passaatwind is vandaag ook niets te merken, maar het is fijn om even uit de zon te zijn.

‘Ik kom uit Ede,’ schreeuwt de barman boven de muziek uit. ‘Ik loop hier een paar maanden stage. Geen zorgen en altijd zonneschijn, het paradijs. Heel anders dan thuis.’

Hij vertelt nog meer, maar ik versta het maar half, gelukkig wordt hij na een paar zinnen weggeroepen door een van de andere barmannen.

Awa di lamunchi blijkt mierzoete limonade te zijn, voorzien van een feestelijk schijfje limoen en een parasolletje. Terwijl ik een paar slokjes probeer te drinken, zie ik buiten op de boulevard een gouden man voorbijwandelen. Gouden kleren, gouden schoenen, gouden handen, gouden gezicht. Hij loopt houterig en een beetje wijdbeens, alsof hij in zijn broek heeft geplast. Een eindje voorbij het café houdt hij halt, zet het gouden kistje neer dat hij onder zijn arm had en gaat erop staan – een levend standbeeld, begrijp ik nu pas. Achter hem staan wat verdorde doornstruiken, daarachter een stapel grote, door de zon gebleekte rotsblokken, daarachter de zee – het is een stillevens als uit een koortsdroom.

‘Ze zijn in aantocht!’ roept de barman uit Ede, die inmiddels weer op zijn post staat, en inderdaad zie ik achter het hek aan het einde van de boulevard de eerste mensen verschijnen.

Ik heb een beeld van cruisepassagiers, voornamelijk bepaald door een filmpje dat ik ooit zag van de bestorming van een rij ligstoelen aan boord van een cruiseschip ergens in de Middellandse Zee: verontwaardigde stemmen, tatoeages van voetbalclubs, lillende, over elkaar buitelende lichamen. Ik stel me voor hoe zulke mensen vandaag zullen gaan huishouden in Willemstad – als een bende schreeuwende Vikingen zullen ze tekeergaan, een spoor van vuilnis en onbetaalde rekeningen achterlatend.

‘Veroorzaken ze weleens problemen?’ vraag ik aan de barman als ‘Sunshine Reggae’ is afgelopen. Het hek is nog dicht, het wordt steeds drukker aan de andere kant. Het levende standbeeld houdt zijn gouden hand boven zijn ogen en tuurt richting de zee, ik weet niet of het onderdeel is van zijn act of dat hij iets zoekt.

‘De cruisepassagiers? Welnee,’ zegt de barman. ‘Zeker de Amerikanen niet. Die zijn juist extreem beleefd, je weet niet wat je meemaakt. En ze geven dikke fooien, minstens een dollar per drankje, niet normaal.’

‘Cruisepassagiers zijn toch wel anders dan andere toeristen?’ dring ik aan, maar de barman haalt zijn schouders op, en dan begint de muziek weer.

Als ik even later met de menigte meewandel over de boulevard richting de stad, probeer ik vast te stellen of cruisetouristen inderdaad anders zijn dan andere toeristen, maar dat valt nog niet mee. Ik loop een tijdje achter een boomlange man met Transformers-tatoeages op zijn kuit: links het logo van de Autobots, rechts dat van de Decepticons. En we passeren een gefacelifte, zeer zwaar opgemaakte vrouw in een parse

string, die wijdbeens op een bankje in de volle zon zit, maar ik weet niet zeker of zij bij de cruise hoort. De meeste andere mensen zijn teleurstellend onopvallend: kalende mannen met heuptasjes, vrouwen in witte korte broeken, vriendelijk met elkaar keuvelend in het Amerikaans-Engels.

Het wandelpad slingert langs het Riffort, een oud verdedigingswerk dat is omgebouwd tot een modern winkelcentrum – Guess, Mango, Swatch, Starbucks. Naast het fort zijn, speciaal voor de cruisetoeristen, nog een paar extra winkelstraten neergezet, met gloednieuwe panden in een soort koloniale stijl: houten veranda's, trapgeveltjes in pasteltinten.

Ik stel me voor hoe het er op de tekentafel moet hebben uitgezien, hoe er is uitgerekend hoeveel passagiers er eerst zullen gaan winkelen, hoeveel er op de terrasjes zullen gaan zitten, hoeveel er meteen zullen doorlopen richting de binnenstad. Het is alsof we door een vriendelijke, onzichtbare reuzenhand worden gestuurd – ondanks het feit dat we met zijn tienduizenden zijn ontstaat er nergens een opstopping, het is nergens te druk en nergens te rustig, iedereen vindt als vanzelf zijn weg.

Ik laat me door de massa meevoeren langs het Douwe Egberts-café, de Harley Davidson-winkel, de Delfts blauw-outlet, een oud kanon.

Er klinken bewonderende geluiden als we de poort uit komen en de Pontjesbrug en de gekleurde grachtenpanden van de Handelskade aan de overkant van het water in het vizier krijgen, het beroemdste stukje Willemstad. De weg wordt bijna ongemerkt breder, er is meer dan genoeg ruimte voor iedereen om de telefoons en selfiesticks tevoorschijn te halen en te poseren met het befaamde uitzicht op de achtergrond. Onwillekeurig blijf ik ook even staan, hoewel ik het beeld inmiddels kan dromen: het Penha-gebouw, Fort Amsterdam en het voormalige Van der Valk-hotel, dampend onder de zon.

'Could you take a picture of us?' vraagt iemand achter me. Een echtpaar stelt zich op voor de foto, zijn arm over haar schouders, ze dragen dezelfde witte trimschoenen. Ze komen uit Indianapolis, vertellen ze als ik de camera teruggeef, dit is al hun tweede cruise aan boord van de Harmony of the Seas.

'An amazing ship,' zegt de vrouw als ze hoort dat ik zelf geen passagier ben. 'Van harte aanbevolen. Het is er mooi en schoon, er is veel te doen, alles is er perfect geregeld.'

Als we de brug over zijn valt de groep langzaam verder uit elkaar. Veel mensen slaan rechts af, richting het fort en de opstapplaats voor het toeristentreintje, de rest verspreidt zich over de terrassen langs het water en de winkelstraatjes van de binnenstad. De gebouwen zijn hier een stuk ouder dan die van het winkelcentrum aan de overkant, maar ik kan me voorstellen dat het winkelaanbod de cruisepassagiers een beetje zal tegenvallen: goedkope souvenirwinkels, morsige juweliers en dutyfree slijterijen. De straten zijn smal en ze zijn voorzien van de rode klinkertjes en de degelijke stalen vuilnisbakken en straatlantaarns die je ook wel in Amsterdam ziet – ik kan niet besluiten of dat vertrouwd of juist vervreemdend overkomt.

Het is nog heter dan gewoonlijk, of misschien heb ik alleen maar te veel koffie gedronken; in ieder geval ben ik helemaal draaierig van de korte wandeling van de pier naar de kade. Terwijl ik neerplof op een bankje in de schaduw zie ik het volgende contingent cruisevaarders voorbijlopen, niet te snel, niet te langzaam, geen spatje zweet – allemaal mensen met meer Caribische ervaring dan ik.

Mijn bankje staat aan het water, naast een groot bronzen standbeeld van een vrouw met een bosje bloemen – ooit door prins Bernhard onthuld uit dank voor de Antilliaanse hulp aan Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog, lees ik later,

het bosje bloemen blijkt een hoorn des overvloeds te zijn.

Naast me staat nog een bankje, waarop twee jongens druk in het Papiaments zitten te praten.

Er is eindelijk een briesje opgestoken. In de verte rinkelt een bel, de brug gaat zo open, vanuit de haven in het Schottegat nadert een groot containerschip. Ik drink mijn hele waterfles leeg en moet de neiging onderdrukken om languit op mijn bankje te gaan liggen.

‘Kijk dan!’ hoor ik ineens naast me. Mijn eerste reflex is om stuurs de andere kant op te blijven kijken, maar dan hoor ik het nog een keer, nu wat harder, het moet bijna wel aan mij gericht zijn: ‘Kijk dan, die meisjes.’

Een van de twee jongens op het andere bankje is verdwenen, maar de ander zit nog op zijn plek, spiegelende zonnebril op, dikke spijkerbroek aan. Hij lacht naar me en wijst naar twee meisjes die alleen een bikinitopje boven hun korte broek dragen, ze rennen nog net op tijd onder de slagboom van de brug door.

‘Gewoon in bikini door de stad, waarom doen die meisjes dat nooit als ze in Nederland zijn?’

Ik lach terug, we kijken nog een tijdje naar de meisjes, ze blijken hun vriendjes bij zich te hebben, twee vlezige jongens in poloshirts die wat later komen, op hun gemak gaan ze onder de inmiddels gesloten slagboom door en lopen bedaard over de al in beweging komende brug.

‘Ben je weleens in Nederland geweest?’ vraag ik als het schouwspel voorbij is, en de brug open is. Mijn buurman neemt een trek van zijn sigaret en schudt een beetje misprijzend zijn hoofd.

‘Weleens? Ik wóón in Nederland, jongen. Barendrecht,’ zegt hij. ‘Curaçao is trouwens onderdeel van Nederland, dat weet je toch wel. Het Koninkrijk.’

‘Ja, ja, dat is natuurlijk ook zo,’ zeg ik haastig. ‘Noordelijk

Nederland, bedoel ik. Of Atlantisch Nederland, of hoe noem je dat eigenlijk. Europees Nederland.'

Hij lacht luid en schudt weer zijn hoofd.

'Ik zit je maar een beetje te dollen. Hollanders raken altijd zo snel in de war. Het is een soort hobby van me.'

Hij kucht en mompelt iets in het Papiaments. Ik schuif een beetje in zijn richting om hem beter te kunnen verstaan.

'Ik zou niet meer op het eiland kunnen wonen, hoor,' gaat hij verder. 'Oké, lekker weer, relaxte mensen. Maar het is gewoon slecht geregeld hier. Vakantie is leuk, maar dan weer gauw terug naar Nederland. Ben jij hier ook op vakantie?'

'Werk,' zeg ik. 'Maar het voelt wel een beetje als vakantie, met die zon en die bikini's. Wat is er hier dan allemaal slecht geregeld?'

'Alles, jongen,' zegt hij. 'Mijn vader is hier een huis aan het bouwen, je wil niet weten wat hij allemaal heeft meegemaakt. Vergunning kwijt, aannemer weg, nieuwe vergunning kwijt, nieuwe aannemer weg. Niet normaal, wat een shit.'

'Nee, dat klinkt niet best,' zeg ik. Het containerschip vaart inmiddels op een paar meter afstand aan ons voorbij. Het komt uit Belize, het is groot, roestig en lawaaiig, en het verspreidt een verzengende dieselwalm.

'Ben je hier opgegroeid?' vraag ik als het schip voorbij is, maar het duurt even voor ik antwoord krijg – er heeft zich inmiddels een hele menigte meisjes voor de gesloten slagboom verzameld: blote buiken, blote benen, blote ruggen. Er staat één man tussen, een donkere, lange, zeer zuinig kijkende figuur in een net pak, inclusief stropdas en aktetas.

'Ik heb hier gewoond tot ik twaalf jaar was,' zegt mijn buurman eindelijk. 'Toen ben ik naar Nederland gegaan met mijn moeder. Nu woon ik daar al zo lang, ik studeer er, ik heb weinig meer te zoeken op Curaçao. Bijna al mijn vrienden van vroeger zitten ook in Nederland, ik heb hier alleen nog wat ooms en tantes.'

‘Twaalf jaar, dan heb je hier toch bijna je hele jeugd gewoond,’ zeg ik. ‘Mis je Curaçao nooit?’

‘Ach, misschien soms een beetje,’ geeft hij toe. ‘We zitten hier wel lekker, of niet? In Nederland had je vast niet met me gepraat. Zo’n enge zwarte man.’

Hij schatert het uit als hij mijn verschrikte gezicht ziet. Het duurt even voor ik me weer herinner wat hij zei over Hollanders die snel in de war raken, ik lach een beetje schaaftig mee.

De andere jongen komt weer aanlopen, met in zijn hand twee flesjes Polar-bier, wat me aan mijn eigen lege waterfles doet denken, en aan mijn brandende dorst. Ik luister nog een tijdje naar hun gesprek in het Papiaments, ze lachen heel wat af, ze zijn vast oude vrienden van elkaar, of broers, of neven.

‘Wat doe je hier eigenlijk voor werk?’ vraagt mijn buurman als ik opsta en aanstalten maak om terug te lopen richting de brug. ‘Zeker consultant. Je ziet eruit als een consultant.’

‘Ik ga een boek schrijven over Curaçao,’ zeg ik. ‘Tenminste, dat is de bedoeling.’

‘Een boek over Curaçao,’ herhaalt hij verbaasd. ‘Wat voor boek? Een reisgids of zo?’

‘Een soort geschiedenisboek,’ zeg ik. ‘Over koloniale geschiedenis, slavernij, Shell, dat soort dingen.’

Het komt er wat minder triomfantelijk uit dan in Nederland, want ik zie de gezichten van de twee halverwege de zin al betrekken.

‘Ben je hier al vaak geweest?’ vraagt de vriend, of neef, van mijn buurman. ‘Wat is je band met het eiland? Spreek je Papiaments?’

‘Geen woord,’ geef ik toe. ‘Dit is mijn eerste keer hier.’

Er valt een stilte.

‘De blik van een buitenstaander,’ probeer ik nog, en: ‘Je moet toch ergens beginnen’, maar het klinkt in mijn eigen

oren ineens ook niet zo overtuigend meer.

‘Ik wens je veel succes, jongen,’ zegt mijn buurman. Zijn vriend, of broer, of neef, neemt een flinke slok bier en kijkt de andere kant op.

‘Bedankt,’ zeg ik maar, en dan maak ik me snel uit de voeten, want ik weet niet hoe ik de stemming nog zou kunnen redden, hoe graag ik ook zou willen.

Als ik halverwege de brug omkijk zie ik ze nog zitten, wijdbeens, weer druk in gesprek. Ik steek aarzelend mijn hand op als groet, maar ik geloof niet dat ze me zien.

Ik heb een huis gehuurd in Julianadorp, vooral omdat die wijk precies in het midden van het eiland ligt, maar ook omdat ik er interessante dingen over heb gelezen.

‘Een monument van tropische architectuur en stedenbouw,’ schrijft architectuurhistoricus Ronald Gill in *Een eeuw architectuur op Curaçao*. ‘De terreingesteldheid bepaalde het stratenpatroon, het klimaat bepaalde het ontwerp van de woningen. Een novum.’

De wijk werd in de jaren 1930 en 1940 aangelegd als compound voor Nederlandse Shell-managers die verlangden naar ruime villa’s met grote tuinen, eigen winkels, een eigen tennisclub, een eigen school, allemaal van de buitenwereld afscheiden door een stevig hek met wachthuisjes.

Het hek met de wachthuisjes is er tegenwoordig niet meer, maar de wijk behoort nog steeds tot de veiligste en gewildste van het eiland, verzekert de verhuurster me. Ze heet Chantal, een van oorsprong Brabantse vrouw van in de vijftig die al haar halve leven op Curaçao woont, waarvan de meeste tijd in Julianadorp.

‘Vind je het hier niet prachtig?’ is haar eerste vraag als we kennismaken. ‘Werd je niet onmiddellijk verliefd op Julianadorp toen je aan kwam rijden? De ruimte, de sfeer, de huizen... Ik heb weleens gehoord dat de architect zich liet inspireren door de villa’s in Nederlands-Indië, dat kun je vast wel zien.’

‘Ja, ja,’ zeg ik weifelend, want mijn eerste indruk van Julianadorp werd vooral bepaald door de dorre begroeiing langs de verkruiemde lanen: cactussen, geel gras, zieltogende doornstruiken. Maar het lijkt me geen goed moment om dat te zeggen, bovendien is de eerste indruk niet altijd de juiste. De tuin van mijn toekomstige huis ziet er bijvoorbeeld al heel anders uit: een prachtig gemanicurd groen gazon met een paar weelderige tropische struiken met bloemen en een haag van een soort coniferen.

‘Jouw huisje is wat later gebouwd, maar mijn huis is nog een echte Shell-woning. Moet je zien hoe mooi,’ zegt Chantal en ze wijst naar een inderdaad erg fraai wit huis met grote ramen en een overhangend dak, dat aan de andere kant van de tuin staat. ‘Ik heb het wel van onder tot boven moeten laten opknappen. Ik heb het gekocht van een gepensioneerd olieman die er nooit iets aan had gedaan. Het dak was nog helemaal van asbest! Zo ging dat vroeger.’

Ze praat honderduit terwijl we verder lopen over het slingerende tuinpad. De tuin is erg groot en ik blijf een eigen bubbelbad te hebben en een zespersoonsbarbecue.

‘Je houdt van Curaçao of je vindt het hier verschrikkelijk,’ zegt Chantal beslist. ‘Toen ik hier voor het eerst kwam wist ik het meteen: hier ben ik thuis. Het is een gevoel, ik kan het niet anders omschrijven.’

‘Ja,’ zeg ik weer, en ik denk aan de andere plekken waarvan mensen me vertelden dat ze onmiddellijk het allesoverheersende gevoel van thuiskomen oproepen. Het zijn gewoonlijk verre, warme oorden: India of Ghana of Bali.

Als Chantal is vertrokken blijf ik nog een tijdje in mijn nieuwe woonkamer zitten, in de koelte van de ventilator. Het huisje is van boven tot onder ingericht met geïmporteerd IKEA-meubilair: Bergmund-stoelen, Sinnerlig-lampen, Nissöga-placemats op de Melltorp-tafel.

‘Op Curaçao kun je álles uit Nederland krijgen,’ had Chantal verteld. ‘We hebben hier een speciaal bedrijf dat op bestelling meubels bij de IKEA in Delft koopt en naar Curaçao verscheept. Het is niet eens veel duurder dan in Nederland, want je betaalt geen btw.’

Ze had trots nog meer geïmporteerde spullen laten zien: een douchecabine van de Gamma, een fles handzeep van de Albert Heijn, gordijnen van de HEMA.

‘Betere kwaliteit dan het lokale spul, en vaak heel betaalbaar,’ had ze gezegd. ‘Trouwens, de winkels in Nederland importeren zelf ook een hoop dingen uit andere landen, dus zo gek is het niet wat we hier doen.’

Ik had geknikt, want ze had natuurlijk gelijk, maar nu ik in mijn eentje in mijn geïmporteerde huiskamer zit voelt het allemaal toch een beetje merkwaardig. Door het raam van de schuifpui zie ik een reusachtige leguaan door de tuin lopen, het is de eerste keer dat ik zo’n beest in het echt zie. Hij scharrelt wat rond tussen het Hartman-tuinmeubilair en blijft dan een hele tijd doodstil in de zon zitten.

Aan het begin van de avond beklim ik, op aanraden van Chantal, de heuvel in het parkje achter het huis. Het is een populaire wandeling, vooral onder hondenbezitters, waarvan er blijkbaar een heleboel zijn op het eiland. De meesten zien er Nederlands uit, of Europees Nederlands zou ik moeten zeggen, maar ze groeten elkaar in het Papiaments: *bon tardi, bon tardi*. De ergste hitte is inmiddels verdwenen en het zonlicht heeft iets zachts gekregen, waardoor het nog steeds barre landschap van cactussen en doornstruiken er wat minder vijandig uitziet. Het pad is niet steil, het is geen zware wandeling.

Als ik de top heb bereikt is de zon bijna onder – *the golden hour*, hoewel dat magische moment op deze breedtegraad waarschijnlijk maar een paar minuten zal duren. Er staan een paar hoge roestige tonnen op de top van de heuvel – opslag-

tanks voor regenwater uit de Shell-tijd, lees ik later ergens. Het is er aardig druk: mensen met camera's, honden, een paar rondrennende kinderen.

Ik zie nu pas hoe hoog ik ben geklommen, als ik me omdraai kijk ik uit over het halve eiland. Curaçao is helemaal volgebouwd, in ieder geval het gedeelte dat ik kan zien. Achter de relatieve rust van Julianadorp doemen eindeloze woonwijken op, verkeerswegen, *strip malls*. Ik herken de vestiging van McDonald's waar ik vanmorgen langsreed, in de verte het woud aan schoorstenen van de oude, inmiddels gesloten olie-raffinaderij, nog verder weg de zee.

'Het is altijd weer mooi, hè,' hoor ik naast me. Het is een doorrookte stem, behorend aan een blonde vrouw met twee grote honden. De honden zitten doodstil naast haar, maar houden me nauwlettend in de gaten, zo te zien zijn ze goed afgericht.

Ik knik, want een zonsondergang is inderdaad altijd mooi, hoewel ik nog steeds niet precies weet hoe ik mijn indrukken van Curaçao zou moeten omschrijven.

Ooit was het eiland leeg, of in ieder geval een flink stuk leger dan nu. Het ontstond miljoenen jaren geleden na een onderzeese vulkaanuitbarsting, en het bleef lange tijd weinig meer dan een lege, kale rots. Vanwege de geringe regenval hadden de meeste planten en dieren er niets te zoeken; alleen in de zee rond het eiland kwam het leven goed op gang: koraal, vissen, schelpdieren.

De eerste mensen die vanaf ongeveer 3500 voor Christus naar Curaçao peddelden – inheemse bewoners van het tegenwoordige Venezuela – waren dan ook vissers, die het grootste deel van het eiland onbewoond lieten. Ze lieten alleen wat steenen gereedschap achter, een serie rotstekeningen en een paar opmerkelijke hopen schelpen.

‘Volgens de overlevering zijn de vroegere woonplaatsen van indianen te herkennen aan de grote hoeveelheid schelpen die ergens niet thuishoren,’ schrijft Paul Brenneker in 1969. ‘Deze mensen wilden blijkbaar niet graag hun landingsplaats verraden en namen de schelpdieren mee naar hun hutten in het binnenland, om ze daar pas te breken en het voedsel eruit te halen. Op de meest onverwachte plekken, ver van de zee, liggen daarom de schelpen nog altijd voor het oprapen.’

Paul Brenneker was een Nederlandse pater die in 1939 aankwam op Curaçao, en samen met de Curaçaose onderzoeker (en dichter en beeldend kunstenaar) Elis Juliana een groot deel van zijn leven besteedde aan het vastleggen van verhalen en herinneringen van bejaarde Curaçaoënaars – een unieke informatiebron, die ik bij wijze van voorbereiding al in Nederland heb doorgespit.

Terwijl ik me sta af te vragen of die hopen schelpen tegenwoordig nog terug te vinden zijn – pater Brenneker noemt onder andere de toenmalige plantages Santa Barbara en Jan Thiel als vindplaatsen, maar daar zijn de afgelopen jaren grote golfbanen, villawijken en resorts verrezen – klinkt er geritsel in de struiken. De twee honden naast me spitsen hun oren, beginnen onderdrukt te grommen en sprinten dan op volle snelheid weg.

‘Ze zijn zo waaks,’ zegt de vrouw met de doorrookte stem trots. ‘Waarschijnlijk horen ze een leguaan. Die mogen ze van mij altijd lekker te grazen nemen, er zijn er toch zat van.’

Nu de honden weg zijn, staan we ineens met zijn tweeën naar de zonsondergang te kijken, het schept tegen wil en dank een soort verbondenheid.

‘Ze zijn flink bezig,’ zeg ik, want vanuit de struiken klinkt nu een hoop lawaai: gegrom, gespartel, geblaf. De vrouw heeft het blijkbaar vaker meegemaakt, want ze haalt onverstoord haar telefoon tevoorschijn en begint aan een WhatsApp-bericht.

Ik doe mijn best om mijn aandacht weer op het uitzicht te richten, en probeer me voor te stellen hoe het eiland er in de dagen van de eerste bewoners moet hebben uitgezien.

‘De bodem moet nog vol zitten met allerlei overblijfselen uit die tijd,’ schrijft pater Brenneker. ‘Nog niet zo lang geleden vond men in de buurt van Asiento een zeer grote urn. De arbeiders waren in hun nopjes, want ze hoopten dat hij vol dukaten zou zitten. Tot hun teleurstelling vonden ze slechts een dode indiaan, helemaal verleerd, in gehurkte houding en met erg lang sluik haar. Toen zij hem aanraakten viel hij uit elkaar.’

De pater beschrijft nog meer vondsten, voornamelijk van potten met beenderen erin – zaken die veel Curaçaoënaars met vrees vervulden.

‘*Blanku ku Afrikano ta obra di Dios, Indjan a nase for di tera,*’ laat een hoogbejaarde informant optekenen – de witte en de zwarte mensen zijn door God geschapen, maar de ‘indianen’ zijn ontstaan uit het eiland zelf.

Sinds de tijd van pater Brenneker is er vrij veel archeologisch onderzoek geweest naar de eerste bewoners van Curaçao, waaruit is gebleken dat de oorspronkelijke seminomadische bevolking waarschijnlijk omstreeks 1000 na Christus geleidelijk aan plaatsmaakte voor de Caquetío, een volk waarover wat meer bekend is. De Caquetío kwamen oorspronkelijk uit het Amazonegebied, ze bedreven landbouw, ze bouwden grote, ovale huizen, ze onderhielden handelsrelaties met de omliggende eilanden. Op het hoogtepunt hadden de Caquetío zo’n twintig dorpen op Curaçao, met in totaal naar schatting tussen de 1000 en 3000 inwoners – een respectabel aantal, hoewel natuurlijk bijna niets vergeleken met de ruim 150.000 mensen die tegenwoordig op het eiland wonen.

Behalve een stuk leger was het Curaçao van de Caquetío waarschijnlijk ook een stuk groener dan nu.

‘De indianen hadden putten, groentetuintjes en boomgaarden op plekken waar men nu hoogstens zout water vinden kan,’ schrijft de Curaçaose historicus Nicolaas van Meeteren in zijn klassieke *Volkskunde van Curaçao* (1947). ‘Het grondwaterpeil moet ooit meters hoger hebben gelegen dan tegenwoordig. Er moet water hebben gestroomd door geulen die nu kurkdroog zijn.’

Ik stel me een leeg, groen eiland voor. Het vergt nogal wat van de verbeeldingskracht, maar aan de andere kant is de volgebouwde werkelijkheid ook moeilijk te bevatten.

Beneden springen de straatlantaarns aan, van het ene op het andere moment is de schemering gevallen. Ik zie recht onder me de tuin van mijn eigen huisje, waar behalve de verlichting ook de sproei-installatie is aangegaan, net als in veel andere tuinen in Julianadorp. Het is een bijzonder gezicht, hoewel ik me afvraag waar al dat water vandaan komt, want het eiland is sinds de tijd van Nicolaas van Meeteren alleen maar droger geworden.

De vrouw naast me staat nog altijd op haar telefoon te kijken, het geblaf en gegrom van haar honden klinkt inmiddels verder weg. In de struiken om ons heen is het nog veel meer gaan ritselen – ik hoop maar dat het leguanen zijn, ik realiseer me ineens dat ik helemaal niet weet of er gevaarlijke slangen of andere enge beesten op Curaçao voorkomen.

Ik mompel een groet en haast me terug naar het wandelpad.

Bon nochi, bon nochi, zeggen de mensen die ik tegenkom. Het zijn er nog steeds heel wat; omgeven door een veilige stroom van mensen met camera’s, honden en rondrennende kinderen vind ik de weg terug naar beneden.